*Tradus și revizuit de IER (https://ier.gov.ro/)*

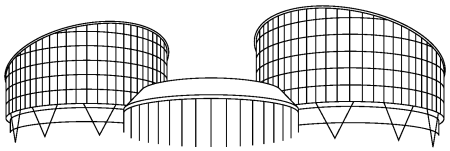

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI
SECȚIA A CINCEA

# CAUZA ROȘCA ÎMPOTRIVA REPUBLICII MOLDOVA

*(cererea nr. 60943/15)*

HOTĂRÂRE

Art. 8 • Viață privată • Respingere a acțiunii pentru defăimare introduse de o fostă judecătoare împotriva președintelui Consiliului Superior al Magistraturii de la acea dată pentru acuzații publice de abatere profesională, făcute în prezența presei și în afara procedurilor oficiale • Afirmații care au depășit limita comentariilor acceptabile • Motivări insuficiente ale instanțele naționale

Întocmită de Grefă. Nu obligă Curtea.

STRASBOURG

11 decembrie 2025

**DEFINITIVĂ**

11.03.2026

*Hotărârea a devenit definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 din Convenție.*
*Poate suferi modificări de formă.*

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

**În cauza Roșca împotriva Republicii Moldova**

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a cincea), reunită într-o cameră compusă din:

Kateřina Šimáčková, *președinte*,
Georgios A. Serghides,
Gilberto Felici,
Andreas Zünd,
Diana Sârcu,
Vahe Grigoryan,
Sébastien Biancheri, *judecători*,
și Victor Soloveytchik, *grefier de secție,*

având în vedere:

cererea (nr. 60943/15) îndreptată împotriva Republicii Moldova, prin care o resortisantă a acestui stat, doamna Aliona Roșca („reclamanta"), a sesizat Curtea la 2 decembrie 2015, în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția");

decizia de a comunica Guvernului Republicii Moldova („Guvernul") capătul de cerere formulat în temeiul art. 8 din Convenție și de a declara inadmisibile celelalte capete de cerere;

observațiile părților;

după ce a deliberat în camera de consiliu, la 18 noiembrie 2025,

pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

# INTRODUCERE

1. Prezenta cauză privește protejarea reputației reclamantei în calitate de fostă judecătoare împotriva acuzațiilor publice de abatere profesională formulate de președintele Consiliului Superior al Magistraturii de la acea dată. Reclamanta a invocat art. 8 din Convenție.

# ÎN FAPT

2. Reclamanta s-a născut în 1977 și locuiește în Chișinău.

3. Guvernul a fost reprezentat de agentul său guvernamental, domnul D. Obadă.

4. Faptele cauzei pot fi rezumate după cum urmează.

## I. CONTEXTUL CAUZEI

5. După alegerile generale din iulie 2009, noul guvern a încercat să reformeze instanțele specializate. La 22 iulie 2011, Parlamentul a adoptat Legea nr. 163 care desființa instanțele economice și militare existente. Toate cauzele pendinte în fața acestor instanțe urmau să fie atribuite instanțelor de drept comun, cu excepția cazului în care examinarea lor ajunsese într-o

anumită etapă procedurală. Judecătorii din cadrul acestor instanțe urmau să fie transferați la alte instanțe.

6. La 9 februarie 2012, Curtea Constituțională a declarat Legea nr. 163 neconstituțională, considerând „drept disproporționată lichidarea instanțelor specializate" întrucât „nu au existat motive instituționale temeinice" pentru aceasta.

7. Prin urmare, la 6 martie 2012, Parlamentul a abrogat Legea nr. 163 din 22 iulie 2011 și a adoptat o nouă lege care a desființat Curtea de Apel Economică, a redenumit Judecătoria economică de circumscripție ca Judecătorie comercială de circumscripție și a redus competența acesteia la patru categorii de cauze.

8. Potrivit reclamantei, dintre judecătorii care au lucrat în cadrul judecătoriilor economice, doar unul a fost transferat la o altă instanță, în timp ce ceilalți fie au demisionat, fie au fost eliberați din funcție. Doi judecători au sesizat Curtea cu privire la cauzele lor, iar Guvernul a redeschis procedurile interne după ce acestea au fost comunicate părților (a se vedea cauzele nr. 43482/13 și 57590/14).

## II. SITUAȚIA DE FAPT PRIVIND CARIERA RECLAMANTEI ÎN CALITATE DE JUDECĂTOARE

9. La 22 iulie 2009, reclamanta a fost numită judecătoare la Judecătoria Economică de Circumscripție.

10. Reclamanta și-a început activitatea la 14 septembrie 2009, iar șase luni mai târziu a susținut primul examen de atestare ordinară – o procedură de evaluare a performanțelor judecătorilor.

### A. Primul examen de atestare

11. La 26 martie 2010, Colegiul de calificare al Consiliului Superior al Magistraturii (denumit în continuare „Colegiul de calificare") a organizat examenul de atestare, care a constat în extragerea de către reclamantă a unei fișe cu întrebări și în oferirea răspunsurilor la acestea. Potrivit procesului-verbal al ședinței Colegiului de calificare, reclamanta a dat răspunsuri incomplete la patru întrebări și nu a răspuns la o întrebare. Procesul-verbal a consemnat întrebările, dar nu și răspunsurile date. Colegiul de calificare a decis că reclamanta nu a promovat examenul de atestare și a stabilit un termen de trei luni pentru repetarea examenului de atestare. La 20 aprilie 2010, Consiliul Superior al Magistraturii (denumit în continuare „Consiliul") a validat decizia Colegiului de calificare, constatând că reclamanta nu a promovat examenul de atestare.

12. La 24 septembrie 2010, Colegiul de calificare a audiat-o din nou pe reclamantă și ulterior a aprobat promovarea examenului de atestare și i-a acordat gradul de calificare necesar. La 28 septembrie 2010, Consiliul a

validat decizia Colegiului de calificare, constatând că reclamanta a promovat examenul de atestare.

## B. Controlul activității reclamantei în calitate de judecătoare

13. La 4 ianuarie 2012, N.C., în calitatea sa de membru al Consiliului, a dispus susținerea anticipată de către reclamantă a unui examen de atestare. Partea relevantă a dispoziției era redactată după cum urmează:

„Membrul Consiliului N.C. face trimitere la notele informative ale Inspecției Judiciare privind [următoarele aspecte].

- [Î]n urma examinării petiției nr. 2055 ... s-a concluzionat că [reclamanta] a avut nevoie de nouă luni pentru redactarea hotărârii integrale în cauza nr. ... [Reclamanta] a explicat că întârzierea s-a datorat supraîncărcării instanței.

- [Î]n urma examinării petiției nr. 2062 ... s-a concluzionat că [reclamanta] a avut nevoie de trei luni pentru redactarea textului integral al deciziilor în cauza nr. ... [Reclamanta] a explicat că întârzierea s-a datorat supraîncărcării instanței și faptului că judecătorul și grefierul se aflau în concediu anual.

Analizând circumstanțele descrise în petiții și explicațiile furnizate de [reclamantă] și verificând agenda de lucru a [reclamantei], am constatat că judecătoarea nu programează ședințe de judecată în zilele de luni și vineri.

[Reclamanta] a fost în concediu în iunie 2011 și, după întoarcerea din concediu, a programat ședințe de judecată în perioada 4 iulie – 12 august 2011. Nu au fost programate ședințe în perioada 12 august – 4 octombrie 2011, fapt care nu poate fi explicat prin supraîncărcarea instanței. În același timp, trebuie menționat că, în mai 2011, [reclamanta] a amânat ședințe până în martie 2012.

Deși, pe parcursul a peste nouă luni, [reclamanta] a examinat și a pronunțat hotărâri în 235 de cauze, ceea ce reprezintă o medie de 25 de cauze pe lună, ea nu a finalizat redactarea textelor integrale în multe dintre cauze... fiind nevoie de nouă luni pentru a face acest lucru, ceea ce a dus la încălcarea termenului de 15 zile prevăzut [de lege].

În ceea ce privește [a doua petiție, reclamanta a examinat o cauză înainte de a se pronunța asupra plății taxelor judiciare].

Pe baza acestor constatări și a [dispozițiilor relevante], este necesar ca [reclamanta] să susțină anticipat un examen de atestare deoarece nu respectă dispozițiile legale privind administrarea justiției și nu își îndeplinește îndatoririle profesionale într-un mod satisfăcător.

[Reclamanta], care de asemenea dă dovadă de lipsă de competențe organizatorice în activitatea sa, programează, în anumite zile, între 10 și 15 cauze la intervale de 5-20 de minute, iar în zilele de luni și vineri nu programează nicio ședință.

Pe baza celor de mai sus... dispun:

1. ca judecătoarea din cadrul Judecătoriei Economice de Circumscripție [reclamanta] să susțină anticipat un examen de atestare întrucât nu își îndeplinește atribuțiile profesionale în mod satisfăcător, încălcând dispozițiile legale privind administrarea justiției și dând dovadă de lipsă de competențe organizatorice în activitatea sa; [și]

2. ca această propunere să fie examinată prin adoptarea unei decizii de retrogradare a [reclamantei] ...”

14. La 10 ianuarie 2012, Consiliul a examinat o notă informativă a Inspecției Judiciare privind punerea în aplicare a Legii nr. 163 din 22 iulie 2011 și a adoptat Decizia nr. 8/1, care prevede următoarele în părțile sale relevante:

„Analizând informațiile furnizate de Inspecția Judiciară cu privire la rezultatele controlului efectuat la Curtea de Apel Economică și la Judecătoria Economică de Circumscripție... Consiliul constată [următoarele]

I. [Constatări privind Curtea de Apel Economică]

[...] S-a constatat că judecătorii Curții de Apel Economice au trimis în mod incorect anumite cauze civile către alte instanțe, ca urmare a unei interpretări incorecte a [unei etape procedurale].

II. [La Judecătoria Economică de Circumscripție] judecătorilor inspectori le-au fost prezentate spre verificare dosarele a 681 de cauze pendinte, [acest număr de cauze] necorespunzând informațiilor din grefa instanței privind cauzele pendinte. Aceasta înseamnă că grefa instanței nu asigură o monitorizare clară a cauzelor aflate pe rol și a celor finalizate. [...] În aceste condiții, Consiliul Superior al Magistraturii evaluează ca nesatisfăcătoare activitatea grefei Judecătoriei Economice de Circumscripție. [...]

Au fost identificate anumite abateri de la prevederile Legii nr. 163 din 22 iulie 2011, legate de interpretarea divergentă a [unei etape procedurale] de către judecătorii [Judecătoriei Economice de Circumscripție] și ai Curții de Apel Economice; unii judecători ai Judecătoriei Economice de Circumscripție au păstrat spre examinare anumite cauze civile, deși Inspecția Judiciară consideră că acestea ar fi trebuit trimise către alte instanțe.

De asemenea, au fost constatate nereguli în modul de organizare a dosarelor în cauzele pendinte; de exemplu, în mai multe cauze pendinte în fața [reclamantei], dosarele nu erau corespunzător legate sau numerotate, procesele-verbale ale ședințelor nu corespundeau cerințelor prevăzute în Codul de procedură civilă și nu exista un cuprins; în alte cauze pendinte în fața [altui judecător], dosarele nu au fost întocmite după examinarea cauzei și nu au fost trimise în termenul legal la instanța de apel pentru examinare.

Consiliul Superior al Magistraturii ... decide:

1. să ia act de nota informativă a Inspecției Judiciare privind rezultatele controlului efectuat la Curtea de Apel Economică și la Judecătoria Economică de Circumscripție;

2. să considere satisfăcătoare activitatea Curții de Apel Economice în ceea ce privește punerea în aplicare a Legii nr. 163 din 22 iulie 2011;

3. să considere nesatisfăcătoare activitatea Judecătoriei Economice de Circumscripție în ceea ce privește punerea în aplicare a Legii nr. 163 din 22 iulie 2011;

4. să oblige pe V.O., președintele Judecătoriei Economice de Circumscripție, să remedieze deficiențele constatate până la 20 februarie 2012;

5. ca Inspecția Judiciară să fie responsabilă de executarea prezentei decizii; și

6. ca prezenta decizie să fie transmisă spre informare tuturor instanțelor.”

## C. Procedura disciplinară împotriva reclamantei

15. Pe baza informațiilor comunicate în cadrul reuniunii Consiliului din 10 ianuarie 2012, un membru al Consiliului, A. A., a inițiat o procedură disciplinară împotriva reclamantei la 23 ianuarie 2012.

16. Pronunțându-se cu privire la această chestiune, la 24 februarie 2012, Colegiul disciplinar al Consiliului a adoptat Decizia nr. 2/2 de respingere a propunerii de aplicare a unei sancțiuni disciplinare. Părțile relevante ale deciziei sunt redactate după cum urmează:

> „[...] Colegiul disciplinar nu consideră că acțiunile [reclamantei] sunt necorespunzătoare.
>
> Examinând materialele prezentate, Colegiul disciplinar constată următoarele.
>
> [...] La 21 și 23 decembrie 2011 [Inspecția Judiciară] a efectuat un control general la Judecătoria Economică de Circumscripție pentru a stabili modul în care erau puse în aplicare dispozițiile Legii nr. 163 din 22 iulie 2011, în special modul în care cauzele introduse după 12 septembrie 2011 erau trimise instanțelor competente.
>
> În raportul său întocmit după verificarea dosarelor atribuite [reclamantei], Inspecția Judiciară a constatat că dosarele a 120 de cauze erau în stare inadmisibilă, nu fuseseră corect legate sau numerotate și nu conțineau acte de procedură corespunzătoare, ceea ce făcea imposibilă stabilirea măsurilor întreprinse în cauzele respective. Ordonanța de începere a procedurii disciplinare s-a întemeiat tocmai pe aceste constatări.
>
> În urma audierii [reclamantei] și a judecătorului inspector, Colegiul disciplinar nu a putut identifica care dintre dosarele prezentate au fost în stare inadmisibilă, nu au fost legate în mod corespunzător, nu conțineau acte de procedură corespunzătoare sau prezentau alte deficiențe. Există contradicții evidente între [versiunea reclamantei asupra evenimentelor] și cea a judecătorului inspector [iar reclamanta] a respins acuzațiile formulate împotriva sa...
>
> Nu există nimic în dosarul disciplinar care să justifice încălcările semnalate de judecătorii inspectori. Colegiul disciplinar nu a identificat în acțiunile [reclamantei] nimic contrar [instrucțiunilor interne relevante]. Colegiul disciplinar nu a putut identifica norma juridică pe care [reclamanta] ar fi încălcat-o și care ar putea constitui o abatere disciplinară [în temeiul legii]."

17. La 10 aprilie 2012, Consiliul a respins ca fiind prescrisă o cale de atac împotriva deciziei Colegiului disciplinar, iar la 24 aprilie 2012, Consiliul a validat decizia Colegiului disciplinar.

## D. Cel de-al doilea examen de atestare și demisia reclamantei

18. Reclamanta a trebuit să susțină anticipat un examen de atestare la solicitarea lui N.C. (a se vedea supra, pct. 13). La 24 februarie 2012, Colegiul de calificare a decis că reclamanta a nu a promovat examenul de atestare și a stabilit un termen de patru luni pentru o reexaminare. La 13 martie 2012, Consiliul a validat decizia Colegiului de calificare, constatând că reclamanta nu a promovat examenul de atestare.

19. La 7 decembrie 2012, Colegiul de calificare a ținut o ședință pentru susținerea examenului de atestare de către reclamantă. Conform procesului-verbal al ședinței, reclamanta a luat cuvântul, fără a fi invitată să o facă, pentru a răspunde acuzațiilor aduse împotriva sa, dar i s-a cerut să respecte procedura examenului de atestare prin extragerea unei fișe cu întrebări. Ea a solicitat flexibilitate și permisiunea de a prezenta un raport privind activitățile sale, susținând că performanțele sale în calitate de judecătoare nu putea fi evaluate doar pe baza răspunsurilor sale la cele cinci întrebări de pe fișă. Membrii Colegiului au insistat ca ea să extragă o fișă cu întrebări, iar între părți a avut loc o discuție aprinsă. Atunci când un membru al Consiliului a sugerat să se ia o pauză înainte de a continua procedura, reclamanta și-a prezentat demisia „din cauza presiunilor" și a părăsit sala. Consiliul a luat cunoștință de refuzul acesteia de a susține examenul de atestare.

20. În aceeași zi, reclamanta a depus o cerere oficială de demisie, precizând că a făcut acest lucru „ca urmare a presiunilor exercitate asupra sa".

21. La 18 decembrie 2012, Consiliul a luat act de scrisoarea de demisie a reclamantei și a acceptat-o, propunând Președintelui Republicii Moldova să emită un decret de eliberare din funcție a acesteia. Conform procesului-verbal al ședinței, reclamanta s-a plâns că dosarul său de evaluare prezentat în fața Colegiului de calificare indica în mod eronat un număr semnificativ mai mic de cauze pe lista sa de cauze de judecat; toate cererile sale de corectare a cifrelor au fost ignorate de N.C., membrul Consiliului care a întocmit un raport cu privire la activitățile sale. Întrucât Colegiul de calificare nu i-a permis să prezinte nicio informație în apărarea sa în cadrul ședinței, reclamanta a concluzionat că a existat o acțiune deliberată de a o îndepărta din sistemul judiciar. Un decret prezidențial privind eliberarea reclamantei din funcția de judecătoare, emis pe baza cererii sale de demisie, a fost publicat în Jurnalul Oficial al Republicii Moldova la 11 ianuarie 2013.

## III. DECLARAȚII RELEVANTE

22. După demisia sa, reclamanta a solicitat reexaminarea deciziilor Consiliului din 20 aprilie 2010 și 13 martie 2012, prin care fuseseră confirmate deciziile Colegiului de calificare referitoare la nepromovarea de către ea a examenului de atestare din 26 martie 2010 și, respectiv, 24 februarie 2012, anularea deciziilor Colegiului de calificare și reexaminarea performanțelor sale.

23. La 29 ianuarie 2013, Consiliul a examinat cererea sa în cadrul unei ședințe deschise presei. În cursul acestei ședințe, reclamanta a solicitat recuzarea președintelui Consiliului, N.C., menționând că acesta inițiase examenul de atestare din 2012, ceruse eliberarea sa din funcție și o acuzase pe nedrept în trecut. Potrivit procesului-verbal al ședinței, a avut loc următorul schimb de replici:

„[Reclamanta]: [...] [Mă] refer la contradicțiile din decizia Consiliului, a cărei reexaminare o solicit. Pe durata mandatului meu de judecătoare, am fost supraîncărcată cu dosare. Mi s-au repartizat 1 200 de dosare, practic cel mai mare număr de dosare repartizate unui judecător.

N.C.: Doamnă Roșca, [trimiterea dumneavoastră la] mii de dosare induce în eroare pe toți cei prezenți.

N.C. a părăsit sala. Consiliul a intrat în deliberare."

24. În aceeași zi, mass-media a relatat incidentul după cum urmează:

„După demisie, o judecătoare solicită reexaminarea deciziilor Colegiului de calificare privind retrogradarea [din funcție]. O judecătoare de la Judecătoria Comercială își acuză superiorii că au exercitat presiuni asupra ei și a avut o dispută verbală cu președintele Consiliului.

La sfârșitul anului trecut, judecătoarea a demisionat, invocând presiuni din partea superiorilor săi. Acest lucru s-a întâmplat după ce nu a promovat în repetate rânduri un examen de atestare organizat de Colegiul de calificare. Ea l-a acuzat pe președintele Consiliului, N.C., că a exercitat presiuni asupra ei și a solicitat astăzi recuzarea acestuia din procedura de examinare a cererii sale. Ea a încercat să convingă Consiliul că deciziile Colegiului de calificare au fost eronate.

Aliona Roșca – judecătoare la Judecătoria Comercială: „Pe parcursul activității mele de judecătoare, am fost supraîncărcată cu dosare. Mi s-au repartizat 1 200 de dosare, practic cel mai mare număr de dosare repartizate unui judecător."

N.C., președintele Consiliului: „Stimată doamnă, vă rog – în ceea ce privește miile de dosare: nu spuneți [nimic] despre cele aproximativ 400 de dosare pe care le-ați *futbolit* la alte instanțe [dar susțineți că le-ați] examinat și finalizat. Ați făcut o cerere de recuzare, așadar lăsați-ne să urmăm procedura. Trebuie să părăsesc sala. Vă rog."

Comentariile caustice între cei doi au continuat afară.

[Reclamanta]: „Domnul C. a urmărit să mă retrogradeze din funcție, ceea ce în situația mea este practic echivalent cu demisia mea. Eram o judecătoare începătoare.

[N.C.]: „Doamnă Roșca, ați fost începătoare timp de cinci ani?"

[Reclamanta]: „Din 2009."

[N.C.]: „Timp de patru ani ați fost începătoare și mai aveți nevoie de încă 30 ca să rămâneți începătoare, nu-i așa?"

[Reclamanta]: „Mi-ați spus să-mi redactez hotărârile în 15 minute. Este normal ca un judecător să redacteze o hotărâre în 15 minute? Mă acuzați de minciuni."

[N.C.]: „Pur și simplu aiuriți, vorbiți total aiurea." Așadar, doamna Roșca nu venea la lucru în zilele de luni și vineri."

[Reclamanta]: „Nu veneam la lucru! Și sunt eu cea care vorbește aiurea? Domnule C., sincer, voi solicita cercetarea disciplinară a comportamentului dumneavoastră deoarece mă acuzați că aș fi lipsit de la lucru."

Cererea judecătoarei a fost respinsă, iar deciziile Colegiului de calificare au rămas neschimbate."

25. Mai multe posturi media au difuzat, în cadrul jurnalelor de știri de seară, schimbul de replici dintre N.C. și reclamantă, așa cum a fost descris în

paragraful anterior. Informații similare au fost publicate pe site-urile web ale acestor posturi media.

## IV. ACȚIUNEA ÎN JUSTIȚIE PENTRU DEFĂIMARE

26. La 12 februarie 2013, reclamanta a depus o plângere prealabilă pentru defăimare împotriva Consiliului și a lui N.C. Ea a făcut trimitere la declarațiile lui N.C. (a se vedea supra pct. 24), afirmând că insinuase că ea nu spusese adevărul cu privire la numărul de dosare de care era responsabilă, că se comportase într-un mod lipsit de profesionalism atunci când ar fi „futbolit 400 de dosare către alte instanțe" și că nu lipsise de la serviciu în zilele de luni și vineri. Reclamanta a menționat că acestea erau afirmații factuale care nu corespundeau realității sau erau judecăți de valoare fără nicio bază factuală. De asemenea, ea a considerat inadecvat și inacceptabil ca un președinte al Consiliului să folosească expresii precum „aiuriți" atunci când se adresează unei foste judecătoare. Reclamanta a susținut că aceste afirmații au fost defăimătoare la adresa sa în fața foștilor săi colegi și în fața opiniei publice în general. Ea a solicitat ca N.C. să-și retragă afirmațiile și să-i prezinte scuze publice.

27. La 12 martie 2013, N.C. a răspuns la plângerea prealabilă a reclamantei. El a precizat că afirmația referitoare la cele 400 de dosare se baza pe concluziile Inspecției Judiciare din decembrie 2011, confirmate prin Decizia Consiliului din 10 ianuarie 2012 (a se vedea supra pct. 14). De asemenea, el a făcut referire la decizia Colegiului de calificare din 24 februarie 2012, care ar fi confirmat concluzia potrivit căreia, în zilele de luni și vineri și în perioada 12 august – 4 octombrie 2011, reclamanta nu a programat ședințe de judecată și nu a examinat cauze, ci a programat ședințe pentru luna martie 2012. El a susținut că expresia „aiuriți" însemna că nu era de acord cu afirmațiile ei. El a făcut trimitere la circumstanțe lipsite de relevanță, cum ar fi anularea de către instanța superioară a altor 102 hotărâri pronunțate de reclamantă și diverse discrepanțe în informațiile statistice prezentate de Judecătoria Economică de Circumscripție, care ar fi confirmat lipsa de profesionalism a reclamantei.

28. La 15 martie 2013, reclamanta a introdus o acțiune pentru defăimare împotriva Consiliului și a lui N.C. cu privire la aceleași afirmații menționate în plângerea sa prealabilă (a se vedea supra pct. 24 și 26). Ea a făcut trimitere la datele statistice privind numărul de dosare care îi fusese repartizat spre soluționare în perioada 2009-2011, care varia între 800 și 1 200 de dosare pe an, și a susținut că acuzația lui N.C. potrivit căreia ar fi mințit în privința cifrelor a fost defăimătoare. A susținut că afirmațiile lui N.C. potrivit cărora ar fi „aiurit" au fost lipsite de respect față de ea, în calitate de fostă judecătoare. Afirmațiile privind absența sa de la locul de muncă au fost nefondate, ea prezentând o adeverință care confirma prezența sa la locul de muncă.

29. Reclamanta a susținut că nici Colegiul de calificare, nici Consiliul nu au constatat niciodată că a trimis în mod nelegal cauze către instanțele de drept comun. Îndoielile lui N.C. și ale Inspecției Judiciare cu privire la veridicitatea statisticilor instanței economice sau disciplina de muncă a reclamantei nu aveau o bază factuală și rămâneau de natură declarativă. Ea a furnizat instanței procesele-verbale ale ședințelor de judecată pe care le prezidase în zilele de luni și vineri și a explicat că, chiar și în zilele fără ședințe programate, a fost la serviciu, fie citind înscrisurile din dosarele cauzelor, fie redactând acte judiciare. Reclamanta a susținut că termenii aleși de N.C. pentru a-și exprima dezacordul față de afirmațiile sale (și anume, *a aiuri*) au fost lipsite de respect și jignitoare, întrucât acea expresie înseamnă, de asemenea, a vorbi incoerent, sugerând că ea ar fi delirat și nu ar gândi clar.

30. Ea a susținut, de asemenea, că N.C. a descris-o ca fiind incompetentă întrucât nu promovase examenul de atestare, că fusese necinstită și lipsită de profesionalism atunci când vorbise despre volumul său de muncă și că a dat dovadă de indisciplină atunci când, aparent, nu s-ar fi prezentat la serviciu. Reclamanta a concluzionat că afirmațiile lui N.C. fuseseră jignitoare.

31. Ea a solicitat publicarea unei declarații prin care să se confirme că a avut într-adevăr cel mai mare număr de dosare repartizate spre soluționare, că a trimis dosare către alte instanțe în conformitate cu dispozițiile legale și că nu a avut absențe nemotivate de la locul de muncă. A solicitat despăgubiri în valoare de 163.800 de lei moldovenești (echivalentul a 10.035 de euro) pentru prejudiciul moral.

32. În fața instanței, N.C. a susținut că declarațiile sale erau veridice și nu conțineau elemente defăimătoare. El a susținut că reclamantei îi fusese repartizat un număr de dosare similar cu cel al altor judecători și că ea nu a demonstrat că a soluționat un număr mai mare de dosare decât colegii săi. El a făcut trimitere la o notă informativă a Inspecției Judiciare, conform căreia datele statistice de la judecătoria economică ar fi fost insuficiente, întrucât câteva mii de dosare rămăseseră neînregistrate. N.C. s-a bazat pe aceeași notă și, în general, pe deciziile Consiliului pentru a-și susține afirmațiile privind trimiterea necorespunzătoare către alte instanțe a dosarelor care ar fi trebuit să rămână la judecătoria economică și să nu fie trimise la instanțele de drept comun. Afirmația privind absența reclamantei de la locul de muncă s-a bazat pe cunoștințele personale ale lui N.C., după ce vizitase instanța respectivă, iar reclamanta fusese absentă. N.C. a susținut că văzuse agenda de lucru a reclamantei, în care nu era programată nicio ședință pentru zilele de luni și vineri și că noile cauze primite în iunie 2011 fuseseră programate pentru martie 2012. Din acest motiv, el a solicitat susținerea anticipată de către reclamantă a examenului de atestare.

33. La 17 decembrie 2013, Judecătoria Buiucani a respins ca nefondată cererea reclamantei. Curtea a constatat următoarele:

„Pe baza probelor prezentate, instanța concluzionează că afirmațiile făcute de N.C. cu privire la [reclamantă] nu au adus atingere onoarei, demnității sau reputației profesionale.

Instanța constată că, astfel cum reiese din Nota informativă a Inspecției Judiciare și din Decizia nr. 8/1 din 10 ianuarie 2012 a Consiliului privind evaluarea [reclamantei], s-a menționat că dosarele prezentate pentru control nu erau corespunzător legate sau numerotate și nu conțineau procese-verbale ale ședințelor. Dosarele erau în stare inadmisibilă, ceea ce a făcut imposibilă verificarea acțiunilor întreprinse de judecător în dosarele aflate pe rol.

La 4 ianuarie 2012, ordonanța privind susținerea anticipată a examenului de atestare [de către reclamantă] a concluzionat că [reclamanta] nu programase cauze pentru examinare în zilele de luni și vineri. De asemenea, s-a concluzionat că judecătoarea nu a redactat o hotărâre în termenul prevăzut de lege și că, în perioada 12 august – 4 octombrie 2011, nu a programat și nu a examinat nicio cauză.

Potrivit statisticilor prezentate instanței, în perioada 2010-2011, [reclamanta] a examinat aproximativ 1,260 de cauze, dintre care 400 au fost trimise instanțelor competente în temeiul Legii nr. 163 din 2011.

Luând în considerare faptul că informațiile difuzate au fost prezentate de pârât după examinarea Deciziei nr. 8/1 din 10 ianuarie 2012 a Consiliului cu privire la nota informativă referitoare la punerea în aplicare a Legii nr. 163 din 22 iulie 2011 și după ce [pârâtul], în urma controlului pe care l-a efectuat, a emis dispoziția din 4 ianuarie 2012 de susținere anticipată a examenului de atestare [de către reclamantă], [afirmațiile făcute] nu au adus atingere onoarei, demnității sau reputației profesionale a reclamantei.

Instanța concluzionează că N.C. nu a făcut afirmațiile cu rea-credință, ci s-a bazat mai degrabă pe documentele de care dispunea. În același timp, instanța constată că afirmațiile lui N.C. au fost, de fapt, o critică a reclamantei în ceea ce privește [activitatea sa ca judecătoare].

Instanța constată că afirmații precum „pur și simplu aiuriți, vorbiți total aiurea” nu pot fi calificate drept defăimătoare deoarece, potrivit Dicționarului explicativ al limbii române, expresia utilizată (*a aiuri*) înseamnă a vorbi fără sens, a spune lucruri absurde sau a debita absurdități. Instanța consideră că [prin utilizarea acestei expresii] pârâtul a exprimat o opinie cu privire la afirmațiile reclamantei în sala Consiliului.”

34. Reclamanta a formulat apel împotriva hotărârii respective, susținând că aceasta nu a clarificat dacă afirmațiile contestate constituiau afirmații factuale sau judecăți de valoare și că documentele propuse ca probe nu au confirmat cele trei afirmații factuale făcute de N.C. (referitoare la numărul de dosare repartizate spre soluționare, trimiterea cauzelor cu încălcarea dispozițiilor legale și absența sa de la locul de muncă în zilele de luni și vineri). Criticile exprimate în Nota informativă și în Decizia nr. 8/1 din 10 ianuarie 2012 a Consiliului au fost respinse prin decizia ulterioară a Colegiului disciplinar, prin care s-a refuzat inițierea oricărei proceduri disciplinare împotriva reclamantei, pentru motivul lipsei unei abateri disciplinare, precum și prin deciziile Consiliului care au confirmat aceste concluzii (a se vedea supra pct. 15 și 17). Ordonanța din 4 ianuarie 2012 prin care s-a dispus susținerea anticipată a unui examen de atestare nu era relevantă ca probă, întrucât fusese redactată chiar de N.C. și reflecta doar

opinia acestuia, fără a avea o valoare probatorie suplimentară. În plus, nici conținutul său nu susținea afirmațiile lui N.C., întrucât se referea la lipsa ședințelor de judecată în zilele de luni și vineri, dar nu la absența reclamantei de la locul de muncă în acele zile și nu menționa nimic relevant cu privire la celelalte două aspecte (a se vedea supra pct. 13). Reclamanta a menționat, de asemenea, că statisticile utilizate de instanța de fond nu susțineau în niciun fel afirmațiile lui N.C., întrucât nu infirmau numărul de dosare repartizate reclamantei și nici nu dovedeau că trimiterea a peste 400 de dosare către alte instanțe fusese contrară legii, așa cum insinuase N.C. Ea a subliniat că tot ce arătau probele era faptul că N.C. a difuzat informații defăimătoare la adresa sa, fiind pe deplin conștient că afirmațiile sale nu aveau nicio bază factuală.

35. La 22 ianuarie 2015, Curtea de Apel Bălți a respins apelul reclamantei și a menținut hotărârea instanței de fond. Instanța a prezentat motive identice cu cele ale instanței de fond (a se vedea supra pct. 33).

36. La 10 martie 2015, reclamanta a declarat recurs împotriva hotărârii de apel. Ea a susținut că afirmațiile contestate fuseseră făcute de Consiliu, de președintele acestuia și de Colegiul de calificare într-un context de hărțuire. Limbajul folosit de N.C. a fost jignitor și inadecvat, având în vedere funcția sa de președinte al Consiliului. Afirmațiile sale au constituit un atac la persoană și nu judecăți de valoare; în orice caz, acestea erau lipsite de o bază factuală corespunzătoare. Faptul că președintele Consiliului a făcut publice acuzații de abatere profesională la adresa unei judecătoare, în condițiile în care aceste acuzații nu fuseseră niciodată discutate și confirmate în mod corespunzător de către autoritățile competente, a constituit o defăimare. Reclamanta a subliniat că instanța de apel a preluat cuvânt cu cuvânt hotărârea instanței de fond, care nu oferise un răspuns satisfăcător cu privire la baza factuală a declarațiilor lui N.C.

37. La 3 iunie 2015, Curtea Supremă de Justiție a respins recursul declarat de reclamantă. Instanța a menținut hotărârile anterioare, concluzionând că acestea oferiseră o apreciere corectă în fapt și în drept. Această hotărâre a devenit definitivă.

# ÎN DREPT

## I. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 8 DIN CONVENȚIE

38. Reclamanta s-a plâns că instanțele interne nu au oferit motive suficiente și nu au asigurat un just echilibru atunci când i-au respins cererea privind protejarea reputației sale, ca parte a dreptului la respectarea vieții private, prevăzut la art. 8 din Convenție, redactat după cum urmează:

> „1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei, ori protejarea drepturilor și libertăților altora."

39. Curtea constată că cererea nu este nici vădit nefondată, nici inadmisibilă pentru alte motive enumerate la art. 35 din Convenție. Prin urmare, aceasta trebuie să fie declarată admisibilă.

## A. Argumentele părților

### *1. Reclamanta*

40. Reclamanta a susținut că afirmațiile lui N.C. erau lipsite de bază factuală și că instanțele naționale nu i-au protejat reputația împotriva declarațiile defăimătoare ale acestuia. În special, ea a arătat că afirmațiile lui N.C. echivalează cu denigrarea sa publică, sugerând, direct sau indirect, că i-ar fi lipsit profesionalismul, disciplina și onestitatea în calitate de judecătoare. A subliniat că efectele acestora pot fi observate și în prezent în poziția adoptată de guvern în această cauză, precum și în opiniile exprimate de judecători și de Consiliul Superior al Magistraturii în documentele furnizate de Guvern.

41. Reclamanta a susținut, de asemenea, că afirmațiile nu au fost făcute de presă sau de o persoană oarecare, ci de N.C., care la momentul respectiv deținea funcția de președinte al Consiliului Superior al Magistraturii. Acestea nu puteau fi considerate critici acceptabile sau comentarii corecte cu privire la cariera profesională a reclamantei în calitate de judecătoare. Din acest motiv, cauza nu se referea la punerea în balanță a protecției prevăzute la art. 10 din Convenție cu interesele libertății presei sau ale dezbaterii deschise a chestiunilor de interes public, ci mai degrabă în raport cu dreptul care poate fi justificat al lui N.C. de a raporta pretinse nereguli în conduita sa ca judecătoare.

42. Instanțele interne au admis argumentele lui N.C. potrivit cărora afirmațiile s-ar fi bazat pe comportamentul neglijent și lipsit de profesionalism al reclamantei, așa cum ar fi reieșit din trei elemente de probă. Reclamanta a susținut că niciunul dintre aceste trei documente nu ar fi putut constitui în mod rezonabil o bază factuală validă pentru afirmațiile lui N.C. În special, informațiile care ar fi fost conținute în Nota informativă și în Decizia nr. 8/1 din 10 ianuarie 2012 a Consiliului au fost considerate nefondate în cadrul procedurilor disciplinare ulterioare în fața Colegiului disciplinar (a se vedea supra pct. 16). Deciziile din 2010 și 2012, conform cărora reclamanta nu a promovat examenele de atestare, nu conțineau nicio informație relevantă pentru cauză, nu ofereau nicio motivare și nu reflectau performanța reclamantei în calitate de judecătoare, ci se limitau la evaluarea răspunsului său la întrebările de pe fișa extrasă. Ordonanța potrivit căreia

reclamanta trebuia să susțină anticipat un examen de atestare nu putea servi drept bază factuală adecvată, deoarece fusese emisă chiar de N.C., iar conținutul său nu fusese niciodată confirmat în mod obiectiv. În plus, niciunul dintre aceste documente nu conținea informații privind pretinsa absență a reclamantei de la serviciu în anumite zile lucrătoare sau la pretinsa trimitere nelegală a peste 400 de cauze către alte instanțe.

43. Reclamanta a susținut că a prezentat probe care contraziceau acuzațiile lui N.C. și care nu au fost luate în considerare de instanțele interne. În special, ea a prezentat rapoarte statistice care reflectau volumul său de muncă și confirmau numărul redus de cauze în care hotărârile sale judecătorești fuseseră modificate sau infirmate de instanțe ierarhic superioare, mai ales în comparație cu alți judecători din cadrul aceleiași instanțe (trei cauze modificate sau infirmate în 2010 și cinci cauze în 2011). Ea a furnizat probe ample privind prezența sa la sediul instanței în toate zilele lucrătoare și privind ședințele programate în zilele de luni și vineri, contrar afirmațiilor lui N.C.

44. Reclamanta a subliniat contextul în care au fost făcute afirmațiile. În special, a făcut referire la reforma în curs a instanțelor specializate și la discursul public și politic împotriva acestor instanțe și a judecătorilor care lucrau acolo (a se vedea supra pct. 5-7). Ea a susținut că, între 2012 și 2016, a existat o problemă având caracter sistemic în legătură cu încălcarea drepturilor fundamentale și a garanțiilor unui proces echitabil în ceea ce privește judecătorii de la judecătoriile economice prin deciziile adoptate de Consiliu (a se vedea supra pct. 8). Afirmațiile referitoare la reclamantă au fost făcute la o lună după ce a demisionat „din cauza presiunilor exercitate asupra sa” (a se vedea supra pct. 19-21). Ea a subliniat că afirmațiile publice de această natură împotriva unui judecător în funcție sau fost judecător făcute de un membru sau președinte al Consiliului au fost fără precedent în Moldova.

*2. Guvernul*

45. Potrivit Guvernului, concluziile instanțelor interne nu au fost arbitrare. Instanțele au constatat că afirmațiile lui N.C. au reprezentat exprimarea unei opinii bazate pe documente (ordonanța privind susținerea anticipată de către reclamantă a examenului de atestare, Decizia nr. 8/1 din 10 ianuarie 2012 a Consiliului și deciziile Colegiului de calificare din 26 martie 2010 și 24 februarie 2012). N.C. nu a făcut declarațiile cu rea-credință, iar critica sa s-a bazat în general pe documente aflate la dispoziția sa care au dovedit abaterea disciplinară a reclamantei. Guvernul a reiterat motivele furnizate de instanțele interne (a se vedea supra pct. 33, 35 și 37).

46. În opinia acestuia, argumentele reclamantei au depășit domeniul de aplicare al art. 8 din Convenție și au revelat doar conflictul său personal cu N.C.

47. Guvernul a susținut că instanțele interne au oferit o apreciere detaliată și au asigurat o punere în balanță corespunzătoare între libertatea de

exprimare a lui N.C. și reputația reclamantei. Deși reclamanta ar fi putut suferi un prejudiciu moral ca urmare a acestor afirmații, acesta a fost doar rezultatul propriilor „fapte disproporționate”. Guvernul a susținut că incidentul nu a avut niciun impact asupra carierei juridice a reclamantei, întrucât aceasta a lucrat ulterior ca avocată.

## B. Motivarea Curții

### *1. Principii generale*

48. Curtea reiterează că dreptul la respectarea reputației este protejat de art. 8 din Convenție ca parte a dreptului la respectarea vieții private. Cu toate acestea, pentru ca art. 8 să fie aplicabil, un atac la adresa reputației unei persoane trebuie să atingă un anumit nivel de gravitate și să se producă într-un mod care să aducă atingere exercitării efective a dreptului la respectarea vieții private [a se vedea *Axel Springer AG împotriva Germaniei* (MC), nr. 39954/08, pct. 83, 7 februarie 2012 și *A. împotriva Norvegiei*, nr. 28070/06, pct. 64, 9 aprilie 2009]. Pe de altă parte, nu se poate invoca în temeiul art. 8 o atingere adusă reputației care este consecința previzibilă a propriilor acțiuni, cum ar fi, de exemplu, săvârșirea unei infracțiuni (a se vedea *Axel Springer AG*, citată anterior, pct. 83; *Sidabras și Džiautas împotriva Lituaniei*, nr. 55480/00 și 59330/00, pct. 49, CEDO 2004-VIII; și *Medžlis Islamske Zajednice Brčko și alții*, [(MC), nr. 17224/11, pct. 76, 27 iunie 2017] sau alte abateri care atrag după sine o măsură de răspundere juridică cu efecte negative previzibile asupra „vieții private” [a se vedea *Denisov împotriva Ucrainei* (MC), nr. 76639/11, pct. 98, 25 septembrie 2018].

49. Curtea aplică mai multe criterii atunci când pune în balanță libertatea de exprimare protejată de art. 10 și dreptul la respectarea vieții private, consacrat la art. 8. Acestea includ contribuția la o dezbatere de interes general; notorietatea persoanei în cauză și care este vizată de afirmațiile respective; conduita anterioară a acesteia; metoda de obținere a informațiilor și veridicitatea acestora; conținutul, forma și consecințele afirmațiilor; și gradul de severitate al sancțiunii aplicate [a se vedea *Axel Springer AG*, citată anterior, pct. 89-95, și *Perinçek împotriva Elveției* (MC), nr. 27510/08, pct. 198-99, CEDO 2015 (extrase)]. Aceste criterii nu sunt exhaustive și au fost transpuse și adaptate de Curte în funcție de circumstanțele specifice ale cauzelor (a se vedea, de exemplu, *Jishkariani împotriva Georgiei*, nr. 18925/09, pct. 46, 20 septembrie 2018, și *Mesić împotriva Croației*, nr. 19362/18, pct. 86, 5 mai 2022).

50. În cazul în care a fost efectuată o astfel de evaluare comparativă, Curtea ar avea nevoie de motive solide pentru a înlocui opinia instanțelor interne cu propria opinie [a se vedea *Delfi AS împotriva Estoniei* (MC), nr. 64569/09, pct. 138-39, CEDO 2015, cu trimiteri suplimentare].

*2. Aplicarea principiilor sus-menționate în prezenta cauză*

**(a) Obiectul afirmațiilor contestate și impactul acestora**

51. Curtea arată că N.C., în calitatea sa de președinte al Consiliului, a făcut, în prezența presei și în afara procedurilor oficiale, afirmații care sugerau în mod direct sau indirect că reclamanta a mințit cu privire la volumul de muncă pe care l-a avut în calitate de judecătoare și că, în timp ce se afla în funcția de judecătoare, a trimis în mod nelegal numeroase cauze la alte instanțe și a omis în mod regulat să lucreze în zilele de luni și de vineri (a se vedea supra pct. 23, 24 și 32). Aceste insinuări clare au fost grave, au fost exprimate public și au fost distribuite pe scară largă de diferite canale mass-media (a se vedea supra pct. 25). Acestea au creat impresia că reclamanta ar fi fost o judecătoare lipsită de profesionalism, necalificată și indisciplinată. Criticile au adus atingere aspectului etic mai larg al personalității și al caracterului reclamantei, întrucât implicau încălcări ale atribuțiilor oficiale în administrarea justiției și acuzații de abatere intenționată. Valorile morale ale reclamantei au fost puse sub semnul întrebării. Prin urmare, aceste afirmații trebuie să îi fi afectat reputația în calitate de profesionist al dreptului și de fostă judecătoare, fiind de natură să îi cauzeze prejudicii în mediul său profesional și social ulterior. În consecință, acuzațiile au atins un nivel necesar de gravitate, întrucât ar putea aduce atingere reputației reclamantei în temeiul art. 8 din Convenție (spre deosebire de *Denisov*, citată anterior, pct. 129).

52. Pentru a aprecia exercițiul de punere în balanță efectuat de instanțele naționale cu privire la interesele concurente implicate în prezenta cauză, Curtea consideră oportun să ia în considerare următoarele criterii aplicabile: contextul specific al afirmațiilor; notorietatea reclamantei și natura conduitei sale anterioare; statutul autorului [afirmațiilor] și al reclamantei; conținutul, forma și consecințele afirmațiilor; și metoda de obținere a informațiilor și veridicitatea acestora.

**(b) Contextul specific al afirmațiilor**

53. Din textul hotărârilor instanțelor interne (a se vedea supra pct. 33 și 35) reiese că aceste instanțe nu au examinat dacă afirmațiile contestate se refereau la o chestiune de interes public și nici nu au luat în considerare contextul în care au fost făcute.

54. Curtea constată că reforma judiciară care era în curs la momentul faptelor a generat o dezbatere cu privire la performanța instanțelor economice reformate și, în special, la faptul dacă instanțele respective și judecătorii din cadrul acestora și-au desfășurat activitatea în mod corespunzător. Respectarea statului de drept și profesionalismul judecătorilor constituie, în general, chestiuni care afectează publicul într-o asemenea măsură încât cel din urmă poate manifesta un interes legitim față de acestea, iar chestiunile respective pot beneficia de o largă acoperire mediatică [a se vedea, printre alte hotărâri,

*mutatis mutandis*, *Couderc și Hachette Filipacchi Associés împotriva Franței* (MC), nr. 40454/07, pct. 103, CEDO 2015 (extrase)].

55. În circumstanțele prezentei cauze, afirmațiile aveau ca scop punerea la îndoială a performanțelor, a onestității și a disciplinei reclamantei în exercitarea atribuțiilor sale de judecătoare la instanțele economice.

56. Curtea observă, de asemenea, că afirmațiile au fost făcute într-un context tensionat din punct de vedere personal pentru reclamantă. Ea demisionase recent din funcția de judecătoare, invocând presiuni de lungă durată și un conflict cu Consiliul (a se vedea supra pct. 18-21), sub forma unei proceduri de atestare pe care nu a promovat-o (a se vedea supra pct. 11-12) și a acuzațiilor de abateri profesionale aduse de N.C. în calitate de președinte al Consiliului, care au fost urmate de o procedură disciplinară împotriva reclamantei (a se vedea supra pct. 15-17). La 29 ianuarie 2013, reclamanta s-a prezentat în fața Consiliului, solicitând o reexaminare a deciziilor privind nepromovarea examenelor de atestare, încercând, în esență, să-și reabiliteze reputația. În cadrul acestei proceduri, ea și-a exprimat neîncrederea față de N.C. și a solicitat recuzarea acestuia. În acel moment, N.C. a întrerupt-o pe reclamantă și a contestat veridicitatea afirmațiilor ei privind volumul de muncă, apoi, în timp ce părăsea sala Consiliului lăsându-și colegii să delibereze asupra chestiunii recuzării sale, N.C. a continuat să facă declarații în fața presei (a se vedea supra pct. 23-24).

**(c) Notorietatea reclamantei și conduita sa anterioară difuzării afirmațiilor în litigiu**

57. Curtea consideră că reclamanta nu avea statutul de persoană publică înainte de afirmațiile făcute de N.C. la adresa sa în fața presei, la 29 ianuarie 2013. Guvernul nu a susținut contrariul, iar Curtea apreciază că nu există niciun motiv pentru a concluziona că reclamanta ar fi intrat cu bună știință în sfera publică.

58. Curtea observă, de asemenea, că observațiile lui N.C. se refereau la activitatea profesională a unei judecătoare, care, în această calitate, poate face obiectul unor critici personale în limitele admise, și nu doar într-o manieră teoretică și generală, și poate face obiectul unor limite mai largi de critică acceptabilă decât cetățenii obișnuiți atunci când acționează în calitatea sa oficială (a se vedea *Morice împotriva Franței* (MC), nr. 29369/10, pct. 131, CEDO 2015, și *Panioglu împotriva României*, nr. 33794/14, pct. 113, 8 decembrie 2020).

**(d) Statutul autorului [afirmațiilor] și al reclamantei**

59. Afirmațiile au fost făcute de N.C., care, la momentul faptelor, era președintele în funcție al Consiliului, cea mai înaltă autoritate publică responsabilă de autonomia judecătorilor, de cariera acestora, inclusiv de numire, eliberare din funcție și proceduri disciplinare, precum și garantul independenței sistemului judiciar. Afirmațiile sale privind cariera reclamantei

în calitate de judecătoare erau în mod evident de natură a-i afecta și mai mult reputația ca fostă judecătoare, făcând din cariera acesteia obiectul derâderii și aducând atingere credibilității sale (a se vedea *Mesić*, citată anterior, pct. 84, 102 și 109).

60. Curtea a subliniat în trecut importanța libertății de exprimare pentru funcționarii de rang înalt, dar a recunoscut totodată că declarațiile lor au o pondere mai mare (ibidem, pct. 103-110). Convenția nu poate fi interpretată în sensul că impune persoanelor particulare să tolereze acuzațiile publice de abateri formulate de funcționari publici, în privința cărora opinia publică se așteaptă să dețină informații verificabile în legătură cu acuzațiile respective, fără ca astfel de afirmații să fie susținute de fapte (a se vedea, *mutatis mutandis, Jishkariani*, citată anterior, pct. 59-62).

61. Dezbaterea și declarațiile în litigiu nu se refereau la viața privată a reclamantei, ci mai degrabă la activitățile sale profesionale din perioada în care a fost judecătoare. Curtea a subliniat în numeroase rânduri rolul special pe care îl are în societate puterea judecătorească, care, în calitate de garant al justiției, o valoare fundamentală într-un stat de drept, trebuie să se bucure de încrederea publicului pentru ca judecătorii să își poată îndeplini cu succes atribuțiile (a se vedea, *mutatis mutandis, Prager și Oberschlick împotriva Austriei*, 26 aprilie 1995, pct. 34, seria A nr. 313).

62. Având în vedere calitatea de judecător a lui N.C., Curtea reiterează că este de așteptat ca funcționarii publici din cadrul puterii judecătorești să dea dovadă de reținere în exercitarea libertății de exprimare în toate cazurile în care autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești ar putea fi puse sub semnul întrebării [a se vedea *Baka împotriva Ungariei* (MC), nr. 20261/12, pct. 164, 23 iunie 2016]. Autoritățile judiciare sunt obligate să dea dovadă de maximă rezervă, iar această rezervă ar trebui să le descurajeze să apeleze la presă, chiar și atunci când sunt provocate. Standardele înalte ale justiției și caracterul distins al funcției judiciare sunt cele care impun această obligație (a se vedea *Panioglu*, citată anterior, pct. 114).

**(e) Conținutul, forma și consecințele afirmațiilor**

63. Curtea observă că afirmațiile lui N.C. conțineau acuzații grave privind abateri în activitatea reclamantei pe parcursul carierei sale de judecătoare (a se vedea supra pct. 23). În acest sens, Curtea reiterează că trebuie făcută o distincție între afirmațiile factuale și judecățile de valoare. Existența faptelor poate fi demonstrată, în timp ce veridicitatea judecăților de valoare nu poate fi probată (a se vedea *Jerusalem împotriva Austriei*, nr. 26958/95, pct. 42-43, CEDO 2001-II, și *Radio Broadcasting Company B92 AD împotriva Serbiei*, nr. 67369/16, pct. 83, 5 septembrie 2023).

64. Instanțele civile interne au concluzionat că afirmațiile în litigiu au constituit „o critică adusă reclamantei de către N.C. cu privire la activitatea sa ca judecătoare” și „o judecată cu privire la afirmațiile reclamantei în sala Consiliului” și că acestea au avut, fără îndoială, o bază factuală validă în lista

de documente citate la care N.C. a avut acces și, prin urmare, nu au fost defăimătoare (a se vedea supra pct. 33).

65. Cu toate acestea, Curtea constată că N.C. nu numai că și-a exprimat opinia cu privire la activitatea și afirmațiile reclamantei, ci a mers mai departe, încercând să o discrediteze, prin contestarea veridicității descrierii pe care ea o făcuse cu privire la volumul său de muncă, prin formularea unor afirmații factuale referitoare la hotărârile judecătorești ale acesteia pretins nelegale în sute de dosare și la pretinsa absență nemotivată a acesteia de la locul de muncă. Veridicitatea acestor afirmații factuale și existența unei baze factuale pentru judecata de valoare a lui N.C. cu privire la profesionalismul reclamantei vor fi analizate mai jos (a se vedea supra pct. 68-73).

66. În ceea ce privește forma afirmațiilor, Curtea constată că N.C. a folosit termeni jignitori și lipsiți de respect (*a aiuri, a futboli*). Instanțele interne au făcut trimitere la definiția dată de Dicționarul explicativ al limbii române expresiei „a aiuri" (a se vedea supra pct. 33), dar nu au apreciat niciodată conotațiile sale jignitoare. Nu există niciun element care să sugereze că N.C. nu ar fi putut să își exprime punctul de vedere împotriva reclamantei fără a utiliza limbajul în litigiu. Insultând-o pe reclamantă, N.C. nu a contribuit la o dezbatere cu privire la o chestiune de interes public și a depășit limitele criticii acceptabile. Curtea reiterează că N.C. a făcut afirmațiile în cauză în cadrul unei ședințe publice a Consiliului, în care reclamanta a încercat să își reabiliteze reputația, și apoi direct în fața presei, acestea fiind larg difuzate de diverse mijloace de informare în masă (a se vedea supra pct. 23-25).

67. În ceea ce privește consecințele transmiterii către public a susținerilor de mai sus, Curtea consideră că nu există nicio îndoială că, atunci când sunt analizate cumulativ și în contextul specific în care au fost făcute (a se vedea supra pct.54-56), susținerile o prezentau pe reclamantă într-o lumină foarte negativă și erau de natură să o descrie drept o persoană care nu respectă statul de drept, este nesinceră și lipsită de profesionalism.

**(f) Metoda de obținere a informațiilor și veridicitatea acestora**

68. Instanțele interne au concluzionat că baza factuală a afirmațiilor se regăsea în patru documente: deciziile Consiliului din 2010 și din 2012 privind nepromovarea de către reclamantă a examenelor de atestare (a se vedea supra pct. 11 și 18), ordonanța emisă de N.C. la 4 ianuarie 2012 privind susținerea anticipată de către reclamantă a examenului de atestare (a se vedea supra pct. 13) și decizia Consiliului din 10 ianuarie 2012 (a se vedea supra pct. 14).

69. Deși toate cele patru documente se referă într-o anumită măsură la cariera judiciară și la performanța reclamantei, se pune problema în ce măsură acestea au confirmat declarațiile făcute de N.C. la 29 ianuarie 2013.

70. În această privință, Curtea observă că deciziile Consiliului privind nepromovarea examenului de atestare de către reclamantă ar putea constitui baza factuală pentru o opinie cu privire la performanța acesteia în general. Totuși, aceste decizii nu conțin nicio descriere a faptelor sau a motivelor care

să confirme vreuna dintre susținerile foarte precise formulate de N.C. în privința reclamantei cu privire la volumul ei de muncă, la hotărâri judecătorești nelegale sau la absența acesteia de la locul de muncă. Curtea observă că, la scurt timp după cel de-al doilea examen de atestare susținut de reclamantă, la 14 decembrie 2012 a fost introdusă o nouă procedură de atestare (Legea nr. 157), care impunea ca deciziile privind atestarea să fie motivate și să conțină o descriere detaliată, bazată pe fapte, a performanțelor și deficiențelor judecătorului.

71. Pe de altă parte, în ceea ce privește ordonanța privind susținerea anticipată a examenului de atestare de către reclamantă, Curtea observă că singurul element din aceasta care prezintă o relevanță redusă pentru afirmațiile contestate privea programul de lucru al reclamantei. Cu toate acestea, ordonanța nu menționa absența reclamantei de la locul de muncă, ci se limita să menționeze că nu programa ședințe de judecată în anumite zile lucrătoare. În același timp, Curtea subliniază că sursa acestui document era chiar N. C. și că nici instanțele interne, nici Guvernul nu au oferit vreo informație cu privire la aspectul dacă respectivele constatări cuprinse în acel document fuseseră vreodată verificate și confirmate.

72. În sfârșit, în ceea ce privește Decizia Consiliului din 10 ianuarie 2012, Curtea constată de asemenea că textul acesteia nu privea și nici nu confirma acuzațiile formulate de N.C. Pe de altă parte, constatările care o priveau pe reclamantă (starea dosarelor cauzelor) făcuseră obiectul controlului Colegiului disciplinar al Consiliului, care a constatat că erau lipsite de bază factuală (a se vedea supra pct. 16-17).

73. În acest context și ținând seama de principiile stabilite de Curte atunci când a pus în balanță drepturile și libertățile prevăzute la art. 8 și 10 din Convenție, Curtea nu poate împărtăși concluzia instanțelor interne potrivit căreia N.C. a dat dovadă de diligență corespunzătoare în încercarea de a verifica veridicitatea afirmațiilor pe care le-a făcut. Deși N.C. a formulat diverse acuzații cu privire la reclamantă, niciuna dintre acestea nu a fost vreodată considerată ca având o bază factuală validă sau confirmată în cadrul unor proceduri corespunzătoare de către autoritățile competente. De asemenea, el nu deținea alte informații verificate împotriva reclamantei. Prin urmare, acuzarea reclamantei de abateri, de lipsă de profesionalism și de sinceritate fără o bază factuală validă nu poate fi considerată un demers care să respecte standardul diligenței necesare.

**(g) Concluzie**

74. În consecință, deși profesionalismul judecătorilor în contextul reformei judiciare constituie o chestiune de interes general, iar instanțele nu sunt ferite de critici, un membru al puterii judecătorești, precum N.C., ar trebui să dea dovadă de reținere în exercitarea libertății de exprimare în toate cazurile în care autoritatea sistemului judiciar este pusă sub semnul întrebării. Sugerând că reclamanta a lipsit de la serviciu, a mințit în legătură cu volumul

său de muncă și a încălcat legea în privința a sute de dosare, prezentând aceste afirmații ca și cum ar fi fost fapte dovedite, în timp ce erau, mai degrabă, simple speculații din partea lui N.C., afirmațiile au depășit limita comentariilor acceptabile. În plus, prin utilizarea unui limbaj lipsit de respect față de reclamantă la nivel personal, N.C. nu a contribuit la o dezbatere privind o chestiune de interes public și a depășit limitele criticii acceptabile.

75. Având în vedere constatările de mai sus și ținând seama de natura susținerilor din prezenta cauză, Curtea consideră că motivările instanțelor interne pentru a proteja dreptul lui N.C. la libertatea de exprimare au fost insuficiente pentru a prevala asupra dreptului reclamantei la respectarea reputației sale.

În consecință, a fost încălcat art. 8 din Convenție.

## II. CU PRIVIRE LA APLICAREA ART. 41 DIN CONVENȚIE

76. Art. 41 din Convenție prevede:

> „Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă."

77. Reclamanta a solicitat 100 000 de euro (EUR) cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral. Cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul material, ea a solicitat 15,018 lei moldovenești [(MDL) echivalentul a 775 EUR) și 45 EUR pentru acoperirea cheltuielilor de judecată, a cheltuielilor poștale și a taxelor de traducere. Reclamanta a prezentat facturi și chitanțe pentru toate costurile și cheltuielile suportate.

78. Guvernul a susținut că reclamanta nu și-a susținut corespunzător pretențiile privind prejudiciul material și cheltuielile de judecată. Acesta a considerat că pretențiile reclamantei privind prejudiciul moral erau excesive, având în vedere despăgubirile acordate de obicei de Curte în cauze similare. Guvernul a susținut că „conduita necorespunzătoare a reclamantei și prejudiciul adus autorității justiției" justificau concluzia Curții potrivit căreia simpla constatare a unei încălcări constituia o reparație echitabilă.

79. Curtea acordă reclamantei 4 500 EUR cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral, plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit.

80. Potrivit jurisprudenței Curții, un reclamant are dreptul la rambursarea cheltuielilor de judecată numai în măsura în care se stabilește caracterul real, necesar și rezonabil al acestora. În speță, ținând seama de documentele aflate în posesia sa și de criteriile menționate mai sus, Curtea consideră rezonabil să acorde suma de 820 EUR pentru toate cheltuielile de judecată, plus orice sumă ce poate fi datorată de reclamantă cu titlu de impozit.

## PENTRU ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* cererea admisibilă;

2. *Hotărăște* că a fost încălcat art. 8 din Convenție;

3. *Hotărăște*
   (a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantei, în termen de trei luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu art. 44 § 2 din Convenție, următoarele sume, care trebuie convertite în lei moldovenești la rata de schimb aplicabilă la data plății:
      (i) 4 500 EUR (patru mii cinci sute de euro) cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral, plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit;
      (ii) 820 EUR (opt sute douăzeci de euro) pentru cheltuielile de judecată, plus orice sumă ce poate fi datorată de reclamantă cu titlu de impozit;
   (b) că, de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, această sumă trebuie majorată cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practicată de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;

4. *respinge* cererea de acordare a unei reparații echitabile pentru celelalte capete de cerere.

Redactată în limba engleză, apoi comunicată în scris, la 11 decembrie 2025, în temeiul art. 77 § 2 și § 3 din Regulamentul Curții.

| | |
|---|---|
| Victor Soloveytchik<br>Grefier | Kateřina Šimáčková<br>Președinte |